

Een Onderzoek Naar Impact van Praktijkonderzoek bij Leerkracht Onderzoekers,
Docentonderzoekers en Senioronderzoekers.

E.M. van Zandwijk (5740320)

Universiteit Utrecht

Marnix Academie

Cursus: Master thesis Educational Sciences (201500002)

Eerste beoordelaar: M. Peltenburg

Tweede beoordelaar: L.H. Bronkhorst

Datum: 23-08-2019

Aantal woorden: 7996

Samenvatting

Binnen R&D-groepen wordt middels uitvoeren van praktijkonderzoek onderzoekend geïnnoveerd. De R&D-groepen zijn een initiatief van het Marnix Innovatie Centrum (MIC). Het doel van een R&D-groep is bijdragen aan schoolontwikkeling en persoonlijke professionele ontwikkeling van deelnemers. Bij het MIC speelt de vraag of er na afronding van de R&D-groep een impact wordt ervaren door oud-deelnemers op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Het uitgevoerde onderzoek richt zich op oud-deelnemers uit twee afgeronde R&D-trajecten. Er zijn individuele interviews uitgevoerd om de onderzoeksvraag te beantwoorden: In hoeverre heeft het doen van praktijkonderzoek binnen R&D-groepen impact, uitgedrukt in tijd, omvang en aard, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling? Door oud-deelnemers wordt er meer impact ervaren op schoolontwikkeling dan op persoonlijke professionele ontwikkeling. Dit kan komen doordat oud-deelnemers het gevoel ervaren dat het praktijkonderzoek gedeeld wordt binnen de eigen onderwijspraktijk. Gedurende de interviews is er veelal gesproken over de schoolontwikkeling waar achteraf gezien meer gevraagd had kunnen worden naar persoonlijke professionele ontwikkeling. Buiten het spreken over persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling om waren de oud-deelnemers positief over deelname aan de R&D-groep. Deze positieve ervaring kan wellicht bijdragen aan de mate waarin impact wordt ervaren.

Kernwoorden: praktijkonderzoek, persoonlijke professionele ontwikkeling, schoolontwikkeling, impact, basisonderwijs.

Introductie

De Marnix Academie is een zelfstandige hogeschool gericht op het opleiden van leraren binnen het primair onderwijs. Binnen de Marnix Academie is het Marnix Innovatie Centrum (MIC) gevestigd. Vanuit het MIC wordt er onderzoekend geïnnoveerd. Het onderzoek moet daarbij voldoen aan methodische maatstaven, zoals betrouwbaarheid en bruikbaarheid (Ros, Bakx, & Den Brok, 2018). Om vorm te kunnen geven aan innoverend onderzoek heeft het MIC onder andere Research & Designgroepen (R&D-groepen) ingericht. Uiteindelijk hebben de R&D-groepen het doel om een bijdrage te leveren aan persoonlijke professionele ontwikkeling en verbeteren van de onderwijspraktijk, ook wel de schoolontwikkeling (Van Popta-Erkelen et al., 2018). Of er een impact wordt ervaren door onderzoekend innoveren op oud-deelnemers van een R&D-groep is onduidelijk. Het onderzoek van Van Veen, Zwart, Meirink en Verloop (2010) suggereren om verder onderzoek uit te voeren naar de beoogde persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling in relatie met het leren van de leraren. Daarnaast bevelen Van Veen et al. (2010) aan onderzoek uit te voeren naar de interventie (in huidig onderzoek is dit de R&D-groep) in combinatie met de ontwikkeling van de deelnemers. Voorliggende studie onderzoekt daarom in hoeverre onderzoekend innoveren impact heeft op persoonlijke professionele ontwikkeling en de schoolontwikkeling van de respondenten binnen een R&D-groep. Het doel van het onderzoek is meer zicht krijgen op de impact van onderzoekend innoveren binnen R&D-groepen op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Daarbij kan voorliggend onderzoek inzicht geven in ervaringen van oud-deelnemers na afronding van het R&D-traject.

Onderzoekend innoveren

Door onderzoekend innoveren wordt er vormgegeven aan onderzoek wat zal moeten voldoen aan methodologische maatstaven. Met methodologische maatstaven wordt bedoeld

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

dat onderzoek betrouwbaar en bruikbaar is. Om hier verder vorm aan te geven wordt er praktijkonderzoek als professionele leerstrategie ingezet (Bolhuis, Kools, Joosten-ten Brinke, Mathijssen & Krol, 2012). Bij praktijkonderzoek is er sprake van een probleem of verbeterwens uit onderzoekspraktijk. Een praktijkonderzoek wordt dan ingezet als innovatiestrategie (Ros et al., 2018). Het praktijkonderzoek zal voldoen aan toepasbaarheid binnen de praktijk en is gericht op verbeteringen van eigen onderwijs en het gezamenlijk handelen (Bolhuis et al., 2012; Ros et al., 2018). Middels R&D-groepen wordt de praktijkvraag omgezet naar een onderzoeksvraag en wordt de praktijksituatie vergeleken met de gewenste situatie (Ros et al., 2018; Van Popta-Erkelen et al., 2018). Hierbij is het van belang dat onderwijsprofessionals, welke belang hebben bij het onderzoeksonderwerp, met elkaar samenwerken (Bolhuis et al., 2012). In R&D-groepen werken daarom verschillende onderwijsprofessionals, zoals leerkrachten, lerarenopleiders en onderzoekers met elkaar samen aan het praktijkonderzoek. Deze samenwerking is vormend voor de schoolontwikkeling en persoonlijke professionele ontwikkeling binnen een R&D-groep (Akkerman & Bakker, 2011).

Praktijkonderzoek. Door praktijkonderzoek wordt gewerkt aan de kritisch-onderzoekende houding van (toekomstige) leraren (Ros, et al., 2018). Dit kan positieve uitwerkingen hebben op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor schoolleiders. Schoolleiders dragen zorg voor het geven van een goed voorbeeld door een onderzoekende houding te tonen (Ros et al., 2018). De schoolleider kan binnen de school voorwaarden scheppen om te kunnen leren. Daarbij is de rol van leerkracht ook belangrijk. In hun studie benoemen Ion en Iucu (2016) dat wanneer er aan deze voorwaarde wordt voldaan, de leerkracht het onderzoek in de eigen praktijk kan gaan inzetten. Zo wordt de koppeling van het onderzoek naar de praktijk meer

vanzelfsprekend (Van Popta-Erkelens et al., 2018). Duidelijk is dat praktijkonderzoek belangrijk is voor persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

Persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. R&D-groepen stellen als doel om een bijdrage te leveren aan persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. De persoonlijke professionele ontwikkeling van leraren draait om het verwerven van kennis, vaardigheden en waarden voor verbetering van onderwijs (Verbiest, 2003). Daarbij wordt door Van Veen et al. (2010) benadrukt dat het belang en de bruikbaarheid van het onderzoek invloed hebben op de ontwikkeling van leraren. Onder het belang valt wat men uit het onderzoek kan halen op persoonlijke professioneel vlak. Frost en Durrant (2002) benoemen een belangrijke voorwaarde om tot persoonlijke professionele ontwikkeling te komen, namelijk dat er sprake moet zijn van een professionele ruimte. Een professionele ruimte is een voortdurende verandering door interactie met de omgeving (Meijer et al., 2018). Onder interactie wordt de samenwerking binnen en buiten de R&D-groep verstaan. Door deze interactie kan persoonlijke professionele ontwikkeling plaatsvinden (Luttenberg, Imants, & Van Veen, 2013). Ook het uitvoeren van een onderzoek door deel te nemen aan een groep draagt bij aan persoonlijke professionele ontwikkeling van leerkrachten (Van Veen et al., 2010). Hierbij benoemt Verbiest (2003) wel dat persoonlijke professionele ontwikkeling afhankelijk is van schoolontwikkeling en vice versa (Verbiest, 2003).

Wanneer er wordt gesproken over een schoolontwikkeling, draait het om een verandering in onderwijs afgestemd op de kenmerken van de individuele school (Brakel, 2009). Daarbij worden er binnen een school voorwaarden geschept om te kunnen leren (Verbiest, 2003). Het uiteindelijke doel van schoolontwikkeling is verbeteren van de leerling resultaten (Brakel, 2009). Om dit doel van schoolontwikkeling te bereiken is een onderzoekende houding van de leerkrachten essentieel. Deze onderzoekende houding kan leiden tot een persoonlijke professionele ontwikkeling van leerkrachten (Verbiest, 2003). Er is

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

nog niet veel bekend over impact na het afronden van onderzoek op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling (Van der Steen & Peters, 2014; Van Veen et al., 2010). In hoeverre praktijkonderzoek binnen R&D-groepen impact heeft op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling is nog onduidelijk. Huidig onderzoek richt zich daarom op de impact van praktijkonderzoek, uitgedrukt in drie dimensies, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

Impact

Om inzichtelijk te krijgen wat de impact van praktijkonderzoek binnen R&D-groep is, is het van belang wat er verstaan wordt onder impact binnen praktijkonderzoek. Impact is wanneer een onderzoek verschil maakt in acties die mensen nemen of niet nemen (Levin, 2004). Levin (2004) benoemt dat er meer aandacht nodig is om deze impact te versterken. Er is in het huidige onderzoeksveld bewijs dat onderzoek impact heeft op onderwijsmatige structuren, zoals beleid. Er is weinig bewijs dat leerkrachten actief betrokken zijn bij discussies over het onderzoek, het in relatie brengen met andere vormen van kennis en het toepassen in de praktijk (Cain & Allan, 2017). Ook deze punten zijn belangrijk voor het creëren van impact (Cain & Allan, 2017). Daarnaast blijft de impact van onderzoek in het onderwijs vaak op grote schaal onzichtbaar of worden gebruikers ontmoedigd door de lage impact van een onderzoek (Cain & Allan, 2017; Knott & Wildavsky, 1980).

Metten van impact. Impact valt lastig te meten omdat het vaak samengaat met allerlei andere ontwikkelingen in scholen (Ros et al., 2018). De impact van een onderzoek is als een continuüm. Het continuüm loopt van de bewustwording van het onderzoek tot het begrijpen en toepassen van het onderzoek binnen de onderwijspraktijk (Walter, Nutley, & Davies, 2003). De impact kan op verschillende niveaus van onderzoek gemeten worden. Zo kan een onderzoek een impact hebben op het beleid, maar het kan ook de impact hebben op de leerkracht of op de onderzoeker. Daarnaast zeggen Cain en Allen (2017) dat impact van

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

praktijkonderzoek ook impact heeft op onderwijsarrangementen en onderwijsstructuren. In alle gevallen gaat het om het delen van kennis of informatie (Knott & Wildavsky, 1980).

Impact kan bekeken worden vanuit drie dimensies. Groothuijsen, Bronkhorst, Prins en Kuiper (z.d.) noemen deze drie dimensies naar aanleiding van hun onderzoek naar impact. De drie dimensies die besproken worden zijn *scope*, *nature* en *time*. Deze drie dimensies worden afgezet tegen persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Allereerst de dimensie *scope*, ook wel de omvang, gaat over het doel van praktijkonderzoek.

Praktijkonderzoek doelt op gedeelde onderwijsinnovatie en een kritisch onderzoekende houding. Belangrijk is te kijken naar bruikbare delen van onderzoek welke ingezet kunnen worden in de onderwijspraktijk (Knott & Wildavsky, 1980). Wanneer in voorstaand onderzoek wordt gesproken over omvang van praktijkonderzoek op persoonlijke professionele ontwikkeling gaat het over het op doen een kritisch onderzoekende houding in combinatie met het op doen van wetenschappelijke kennis. Toevoegen van wetenschappelijke kennis aan praktijkonderzoek kan bijdrage aan het ervaren van impact, uitgedrukt in omvang (Groothuijsen et al., z.d.). De tweede dimensie is *nature*, ook wel de aard, gaat om de soort verandering die het onderzoek teweegbrengt. Het onderzoek kan een verandering teweeg laten brengen in denken, motivatie en handelen (Groothuijsen et al., z.d.). Praktijkonderzoek laat een verandering plaatsvinden in persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Bij persoonlijke professionele ontwikkeling wordt er gesproken over een ontwikkeling op leren, motivatie, interesses en handelen. Wanneer er over aard op schoolontwikkeling wordt gesproken, gaat het over gezamenlijk handelen door deelname aan R&D-groep. De laatste dimensie gaat over *time*, ook wel de tijd waarover de verandering plaatsvindt. Het gaat over het gebruik van het onderzoek en hoe het onderzoek zich, na afronding, ontwikkelt (z.d.). De tijd van praktijkonderzoek is van belang omdat persoonlijke professionele ontwikkeling van leerkrachten gezien kan worden als continu proces (Verbiest,

2003). Tijd op schoolontwikkeling gaat over de ontwikkeling na afronden van praktijkonderzoek binnen de R&D-groep. Het praktijkonderzoek heeft immers als doel toepasbaar te zijn op het beleid van de desbetreffende school (Groothuijsen, Bronkhorst, Prins & Kuijper, z.d.). Een onderzoek naar de drie dimensies op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling is nodig om te onderzoeken of er gesproken kan worden over een impact van praktijkonderzoek. Er wordt verwacht dat de dimensies een beeld kunnen schetsen van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

Onderzoeksvraag

Ros, et al. (2018) benoemen dat praktijkonderzoek niet meer weg te denken is uit het basisonderwijs en de daarbij aangesloten lerarenopleidingen. Dit maakt het van belang om onderzoek uit te voeren naar het ervaren van impact door praktijkonderzoek. Als vervolg op het stuk van Van Popta-Erkelens et al. (2018), waarin wordt benoemd dat door middel van deelname aan een R&D-groep een onderzoek met impact gerealiseerd kan worden, zal de huidige studie proberen zicht te krijgen in het ervaren van impact. Om onderzoek vorm te geven is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: In hoeverre heeft het uitvoeren van praktijkonderzoek binnen R&D-groepen impact, uitgedrukt in tijd, omvang en aard, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling?

Methode

Onderzoeksdesign

Een kwalitatieve casestudie (Baxter & Jack, 2008) werd gebruikt om de huidige onderzoeksvragen van deze studie te beantwoorden. Allereerst werd er bepaald wat de analyse- en caseeenheid was. In de huidige studie bestond de analyse eenheid uit oud-deelnemers van R&D-groepen. De case van het onderzoek was het verkennen en beschrijven van de dimensies van impact op de oud-deelnemers. Uitspraken van oud-deelnemers werden gedaan over de dimensies van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en

schoolontwikkeling. Om zicht te krijgen op eventuele verschillen in onderzoek vaardigheden ten tijde van deelname aan de groep vulden respondenten stellingen (zie Bijlage 1) in. De stellingen konden bijdragen aan de mate waarop men impact zou kunnen ervaren.

Respondenten

Om aan de behoeften van de kwalitatieve studie te voldoen wordt de steekproef voorafgaand aan het onderzoek gekozen (Boeije, 2010). Boeije (2010) beschrijft dat, voortgekomen uit de theorie, een steekproef kan worden gekozen die het beste past bij het onderzoeken van de theorie. De onderzoeker heeft gekozen voor oud-deelnemers uit twee R&D-groepen. De twee R&D-groepen zullen aangeduid worden met de letter 'A' en 'B'. Er wordt verwacht dat de oud-deelnemers een duidelijk beeld kunnen schetsen over de dimensies van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Dit wordt verwacht omdat de oud-deelnemers het hele onderzoekstraject hebben afgerond en terugkijken op gebeurtenissen en ervaringen. Daarnaast vervulden de oud-deelnemers verschillende rollen binnen de R&D-groep. De verschillende rollen waren: leerkracht onderzoeker, docent onderzoeker en senioronderzoeker. De leerkracht onderzoeker was werkzaam op de school waar het praktijkonderzoek werd uitgevoerd, de docent onderzoeker was werkzaam op de Marnix Academie en de senioronderzoeker (eveneens werkzaam op de Marnix Academie) nam het verloop van het onderzoekstraject in acht. Het voordeel van gebruik maken van verschillende rollen van respondenten is dat het onderzoek bekeken werd vanuit meerdere perspectieven (Baxter & Jack, 2008). Het onderzoek bestond uit oud-deelnemers ($N = 10$), waarvan leerkracht onderzoekers ($n = 6$), docentonderzoekers ($n = 2$) en senioronderzoekers ($n = 2$).

Instrumenten

Interviews. Om de drie dimensies van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling te meten zijn er semigestructureerde interviews

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

afgenomen. Het ging over de volgende drie dimensies: Bereik, aard en tijd (Groothuijsen, Bronkhorst, Prins & Kuijper, z.d.). De vragen uit de leidraad hadden betrekking op het praktijkonderzoek wat de oud-deelnemers hadden uitgevoerd binnen het R&D-traject. De interviewleidraad, met vragen als: *Kunt u mij vertellen over het doen van onderzoek binnen de R&D-groep met betrekking op uw eigen ontwikkeling?* En: *Kunt u mij vertellen over het onderzoek binnen de R&D-groep en het gezamenlijk handelen binnen uw school?* Is toegevoegd in Bijlage 3. Gezien de kwalitatieve casestudie en het beschrijvende karakter van de onderzoeksvraag wordt er zoveel mogelijk gevraagd naar een beschrijving van de drie dimensies (aard, omvang en tijd) op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

Vragenlijst. Om zicht te krijgen op onderzoek vaardigheden van oud-deelnemers uit R&D-groepen is er een vragenlijst afgenomen (zie Bijlage 1) Deze vragenlijst bestond uit verschillende stellingen. De stellingen gingen voornamelijk over eigen ervaring met het doen van onderzoek. Voorbeeld item: *‘U had voldoende ervaring met het uitvoeren van praktijkonderzoek’*. En de facilitering bij het doen van onderzoek, voorbeeld item: *‘Er was voldoende facilitering voor u om bij te dragen aan de R&D-groep’*. De stellingen zijn beantwoord op een 5-punt Likertschaal (1 = *Helemaal oneens* en 5 = *Helemaal eens*).

Procedure

Voorafgaand aan het onderzoek werden alle participanten gevraagd en geïnformeerd over het onderzoek. Via e-mail en telefonisch contact werden de participanten gevraagd worden om deel te nemen aan het onderzoek. Het contact verliep eerst voornamelijk via de schoolleider of de senioronderzoeker. Hierna konden de oud-deelnemers individueel reageren wanneer het interview voor hen het beste uit kwam. De participanten werden hierbij geïnformeerd over het opnemen van de interviews. Er werd passief toestemming verleend middels een informatiebrief (zie Bijlage 2) waarin de participant aan kon geven niet deel te

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

willen nemen aan het onderzoek. De informatiebrief was bijgevoegd in de e-mail die de respondent ontving tijdens het inplannen van het interview. De gegevens van de respondenten zijn vertrouwelijk behandeld, namen zijn gewijzigd naar fictieve namen. De opgenomen interviews zijn alleen voor huidig onderzoek gebruikt. De data werden vervolgens verzameld middels individueel afgenomen semigestructureerde interviews. De semigestructureerde interviews duurden tussen de 33 minuten en 48 seconden tot 52 minuten en 0 seconden. Een gemiddeld interview duurde 41:54 minuten.

Allereerst heeft er een pilot van de leidraad plaatsgevonden bij een leerkracht collega en tevens ook student aan de Universiteit Utrecht. Dit leverde geen grote aanpassingen aan binnen de leidraad. Voorafgaand aan ieder interview heeft de respondent de informatiebrief nog een keer gelezen zodat men wist wat er verwacht werd. Ten tweede zijn de interviews begonnen met een herhaling van het onderzoek zodat de kennis kon worden opgehaald. Tot slot zijn de semigestructureerde interviews afgenomen middels een *story completion (sc)* methode (Clarke, Hayfield, Moller, & Tischner, 2017). Deze sc-methode was geschikt voor het onderzoeken van ervaringen en ontwikkelingen binnen huidig onderzoek. Middels de sc-methode kon de respondent de ontwikkelingen in zijn of haar gedrag, ten tijde van het onderzoek, herkennen en beschrijven (Mazzetti & Blenkinsopp, 2012). Er is aan de respondent gevraagd om te vertellen over het begin tot de afronding van de R&D-groep en daarbij een tijdlijn in te vullen (zie Bijlage 4). Na het ophalen van het verloop van onderzoekstraject binnen de R&D-groep kunnen er, door de interviewer, vragen worden gesteld uit de interviewleidraad. De sc-methode zorgt ervoor dat de respondent op het traject terug kan pakken en in kan gaan op de vragen (Clarke et al., 2017). Bij deze ervaringen en gebeurtenissen is de nadruk gelegd om te spreken over de dimensies van impact op ontwikkeling. Na het interview werd de respondent gevraagd om een vragenlijst met stellingen in te vullen. De stellingen werden alleen ingevuld door de leerkracht onderzoekers

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

($n = 6$). Er is voor gekozen om alleen de leerkracht onderzoekers de stellingen in te laten vullen omdat enkele stellingen betrekking hadden op de eigen school/onderwijspraktijk. Alleen de leerkracht onderzoekers konden hier voldoende informatie over geven. De stellingen waren geformuleerd op basis van persoonlijke professionele ontwikkeling, schoolontwikkeling en facilitering van het praktijkonderzoek. De stellingen gaan voornamelijk over contextuele factoren die mogelijk betrekking kunnen hebben op het ervaren van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Hiermee zijn de stellingen in verhouding tot de leidraad, waarin de contextuele factoren in mindere mate aan bod kwamen en meer gevraagd wordt naar het ervaringen. De ingevulde lijst met stellingen werd kwantitatief geanalyseerd middels een t -toets in SPSS (Allen, Bennet & Heritage, 2014)

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen is er gebruik gemaakt van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Een deel van één interview is gecodeerd door een medestudent aan de master Onderwijswetenschappen. Hierbij is gebruik gemaakt van de codeboom inclusief de nieuwe codes (zie Tabel 1). Middels deze vergelijking is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid, uitgedrukt in Cohens Kappa, en het percentage van overeenstemming gemeten. Cohens Kappa is zwak (0,08) bij een steekproef over een deel van een interview, het percentage overeenstemming is hoog (90%). De oorzaak hiervan kan zijn dat beide gebruikers verschillende kleine secties van een citaat hebben gecodeerd. De procentuele overeenkomst tussen de gebruikers is dan hoog, echter blijft de Cohens Kappa laag.

Data-analyse

Kwalitatief. Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag is de data kwalitatief geanalyseerd (Boeije, 2010). Een kwalitatieve analyse, vanuit één van de drie basisprocedures, is gebruikt om de dimensies van impact op persoonlijke professionele

ontwikkeling te onderzoeken en te beschrijven. De drie basisprocedures zijn beschreven door Boeije (2010) en zijn regelmatig gebruikt bij kwalitatieve data-analyse. Het gaat daarbij over: Constante vergelijking, analytische inductie en theoretische sensitiviteit (Boeije, 2010). In dit onderzoek is gebruik gemaakt van de analytische inductie, waarbij vier fasen zijn doorlopen: Incubatie, confrontatie, genereren, afsluiten (Boeije, 2010). De fasen komen in het volgende gedeelte, waar de analyse stap voor stap is verwerkt, aan bod.

Na het uitvoeren van de interviews werden deze getranscribeerd. Hierna zijn de interviews toegevoegd in het programma Nvivo 12 (Richards, 2018). Het theoretisch kader is gevormd (eerste fase: incubatie fase) en er is een duidelijke verwachting. De tweede fase is ingegaan, de confrontatie fase (Boeije, 2010). Hierbij wordt de theorie naast de data gelegd, dit is als volgt gedaan: Allereerst is ervoor gekozen om de helft van de interviews te gebruiken waar van uit de onderzoeker denkt de meeste codes te kunnen halen. De vijf interviews zijn gecodeerd middels de codeboom (zie Tabel 1). De codes waren opgesteld vanuit de theorie, zoals gedaan werd in de confrontatie fase. Gedurende de fase van coderen bleek dat er door de respondenten in de interviews veel gesproken werd over hun ervaring en gevoel ten tijde van het praktijkonderzoek. Op basis daarvan zijn er nieuwe codes toegevoegd (zie Tabel 1). Er zijn vier nieuwe codes naar voren gekomen, namelijk: Bewustwording, praktisch gericht, taakverdeling proces en tijdsdruk. De citaten behorende tot de nieuwe codes vielen niet expliciet onder de drie dimensies binnen persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Wellicht kon dit van invloed zijn op het ervaren van impact na afronding van de R&D-groep. Ten tweede zijn de vijf interviews gecodeerd met de nieuwe codes. Vervolgens is de derde fase ingegaan, de fase van generaliseren (Boeije, 2010). In deze fase draait het om nieuw materiaal. De overige vijf interviews zijn gecodeerd met alle codes uit de codeboom. In de laatste fase, de afsluitende fase (Boeije, 2010), is er antwoord gegeven op de onderzoeksvraag en is er gekeken wat de nieuwe codes betekenden. De afsluitende fase

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

heeft de dimensies van impact, samen met de nieuwe codes, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling gekoppeld aan de theorie (Khan, VanWynsberghe, 2008).

Na het coderen van de interviews is er een tabel gemaakt met alle interviews en gekoppelde codes. In deze tabel is terug te vinden hoe vaak de code gebruikt is in het interview (zie Bijlage 5). De aantallen waren bij elkaar opgeteld en zijn omgezet naar procenten. Zo kon er worden geïnterpreteerd welke dimensies van impact invloed hebben op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling (Mathison, 2005). De resultaten uit de tabel waren de aanleiding tot kwalitatieve interpretaties om het kwalitatieve karakter van het onderzoek te behouden. Via deze weg werd gezocht in hoeverre praktijkonderzoek impact heeft op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Tot slot is de betekenis van de vier nieuwe codes geïnterpreteerd.

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

Tabel 1. *Codeboom inclusief nieuwe codes*

Concept						
Dimensie	Persoonlijke professionele ontwikkeling			Schoolontwikkeling		
	Tijd	Omvang	Aard	Tijd	Omvang	Aard
Code	PPOTIME	PPOSCOPE	PPONATURE	SOTIME	SOSCOPE	SONATURE
Specificatie	De invloed van het onderzoek over tijd op persoonlijke professionele ontwikkeling.	De invloed van het onderzoek op persoonlijke professionele ontwikkeling en wetenschappelijke kennis.	De invloed van het onderzoek op eigen leren, motivatie, interesses en handelen.	De invloed van het onderzoek op de visie en beleid binnen de school	De invloed van het onderzoek op de schoolontwikkeling en gedeelde wetenschappelijke kennis	De invloed van het onderzoek op de schoolontwikkeling en gezamenlijk handelen
Nieuwe codes						
Code	Bewustwording	Praktisch gericht	Taakverdeling process	Tijdsdruk		
Specificatie	Het vormen van een visie, een theoretische verkenning	Gericht op praktijk, niet wetenschappelijk	Werkverdeling binnen de R&D-groep, het proces.	Onvoldoende tijd voor het uitvoeren van elementen.		

Resultaten

Om de vraag of het deelnemen aan de R&D-groep impact heeft gehad op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling zijn de volgende resultaten naar voren gekomen. Allereerst komen de kwalitatieve resultaten aan bod, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Tot slot zullen de kwantitatieve resultaten aan bod komen, deze vormen de uitkomst op de stellingen. De uitkomst van de stellingen zullen meer zicht geven op de mate van onderzoek ervaring van leerkracht onderzoekers.

Kwalitatief

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag zijn er interviews afgenomen. De interviews zijn geanalyseerd met de dimensies van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. In Tabel 2 is te lezen hoe vaak een code in een interview werd gebruikt. Vervolgens is de data kwalitatief geïnterpreteerd. De codes zijn in totaal 679 (100%) keer gebruikt in de tien interviews. Allereerst is er in de interviews vaker (302 citaten, 44,48%) gesproken over schoolontwikkeling op tijd, omvang en aard binnen een R&D-groep, dan persoonlijke professionele ontwikkeling (181 citaten, 26,66%) op tijd, omvang en aard binnen een R&D-groep. Dit kan betekenen dat er binnen de R&D-groepen in hogere mate impact is op de schoolontwikkeling dan op persoonlijke professionele ontwikkeling.

Ten tweede is uit de interviews naar voren gekomen dat persoonlijke professionele ontwikkeling voor 4,71% terugkomt uit interviews. In interviews is af en toe gesproken over een persoonlijke professionele ontwikkeling, waarbij het gaat over het belang van praktijkonderzoek voor de oud-deelnemer en de professionele ruimte: *‘Ik kan er weer van leren. Het heeft mij heel veel gebracht’*. Ten derde volgt de schoolontwikkeling in zijn algemeenheid. De code schoolontwikkeling komt voor 9,43% voor binnen de tien interviews. De code is toegekend als er gesproken is over schoolontwikkeling, maar niet door deelname

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

aan de R&D-groep: *‘Toen hebben we de methodes losgelaten en gingen we thematisch werken’*. In Tabel 2 is af te lezen hoe vaak een code voor komt in tien interviews. De uitkomsten worden per ontwikkeling op tijd, omvang en aard toegelicht. Hierna zullen vier nieuwe codes toegelicht worden aan de hand van citaten. Voor een uitgebreidere weergave van de citaten welke gekoppeld zijn aan de code, zie Bijlage 6.

Tabel 2. *Percentage per code gebruikt in de interviews*

Code	%
PPO	4,71
PPOTIME	6,33
PPOSCOPE	4,27
PPONATURE	11,34
SO	9,43
SOTIME	9,87
SOSCOPE	12,81
SONATURE	12,37
Bewustwording	10,16
Praktisch gericht	3,83
Taakverdeling proces	9,87
Tijdsdruk	5,01

Persoonlijke professionele ontwikkeling. Er is impact van praktijkonderzoek op persoonlijke professionele ontwikkeling. Middels professionele ruimte en het hebben van belang door het uitvoeren van praktijkonderzoek is gekeken naar persoonlijke professionele ontwikkeling. De code PPO was meegenomen in het codeerproces gezien het ging over een persoonlijke professionele ontwikkeling tijdens deelname aan de R&D-groep. Een docentonderzoeker benoemde hier het volgende over: *‘Waar ik heel erg van geleerd heb, is ook iets wat ik niet gedaan heb. Dat is dat ik niet, dat ik op een gegeven moment ook duidelijker had moeten zijn’*.

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

Aard. De aard van impact stond voor het leren, de motivatie, interesses en het handelen op persoonlijke professionele ontwikkeling (11,34%) van oud-deelnemers aan R&D-groepen. Respondent drie benoemde over eigen leren en interesses: *‘Ja en gebruik van bepaald jargon of vaktermen. Ik vond dat ook wel boeiend en fascinerend om dat soort uitstapjes te maken’*. Betreft de motivatie na afronding van de R&D-groep vertelde respondent twee: *‘De kinderen klagen nooit meer over teksten schrijven, ze vinden het altijd leuk en ze zijn ook echt nooit meer bezig met, heel veel kinderen vroegen dan ‘hoe lang moet het zijn?’ en dat vragen ze echt nooit meer dus dat is wel een motivatie om het te doen’*. Naast de invloed op eigen leren, interesses en de motivatie benoemden vijf respondenten dat het invloed had op hun eigen handelen. Na afronden van de R&D-groep was er een beter beeld van de ontwikkeling van leerlingen welke vervolgens invloed had op het handelen binnen de praktijk: *‘Ja, ik weet nu waar ik zelf op moet gaan letten. Ik wist niet dat die groepen [basisschoolgroepen] aan die, dat daar zo’n ontwikkeling, natuurlijk wist ik wel dat daar een ontwikkeling was. Maar nu heb ik dat beter in beeld. Dus dat is voor mijn ontwikkeling ook goed om te zien’*.

Omvang. De impact, uitgedrukt in omvang (4,27%) op persoonlijke professionele ontwikkeling ging over het op doen van wetenschappelijke kennis en het hebben van een kritisch onderzoekende houding. De senioronderzoekers benoemden, onafhankelijk van elkaar, dat opdoen van wetenschappelijke kennis niet altijd vanzelf ging: *‘Echt meer het literatuuronderzoek. Daar waren ze wat afhoudend in...’*. Een docentonderzoeker vulde aan dat het op doen van wetenschappelijke kennis niet voor iedereen even belangrijk was: *‘Wij vonden het wel een belangrijk aspect. Wie is dan wij? Ik denk dat dat meer aan de docenten kant zat, aan de Marnix kant, dan aan de kant van de leerkrachten’*. Dit werd onderbouwd door wat vier leerkrachten benoemden over het op doen van wetenschappelijke kennis. Er werd ervaren dat er veelal dingen werden geschreven die lastig toe te passen waren in de

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

praktijk waardoor de wetenschappelijke kennis liever achter wege werd gelaten: *‘Ja, de een schrijft dit en de ander schrijft dat. En dan denk ik.. Ja dat is leuk. Maar we moeten het hier met z’n allen [in de praktijk] doen’*.

Tijd. De impact, uitgedrukt in tijd, op persoonlijke professionele ontwikkeling vormde 6,33% van het totaal. Het resultaat kon gespecificeerd worden naar de interviews van beide senioronderzoekers. Er werd benoemd dat het belangrijk was om een relatie op te bouwen met de leden uit een R&D-groep, om er zo achter te komen wat men wilde en onderzoek te laten slagen over een langere periode. Een citaat van één senioronderzoeker vat dit samen: *‘En nu kijk ik denk wat beter naar de mens achter de leerkracht of onderzoeker die in de groep zit. Want iedereen zit daar wel met een bepaalde reden. Vaak is wel het een inhoudelijke reden, we willen mooier en beter onderwijs, maar daar kunnen ook nog andere motieven een rol spelen. Dus dat, daar ben ik denk wat sensitiever voor geworden’*. Na afronding van het R&D-traject benoemde een docentonderzoeker een leerpunt welke gehaald is uit het traject: *‘...en ik durf daar wel stellig te zijn en eerlijk te zijn. Eerlijker dan dat ik een paar jaar geleden in dit soort samenwerkingsverbanden was. Dus in die zin heb ik, heb ik het bewust meegenomen’*.

Schoolontwikkeling. Het doen van praktijkonderzoek heeft impact op de schoolontwikkeling (9,43%). Doordat leerkracht onderzoekers werkzaam waren op de school waarvoor het praktijkonderzoek werd uitgevoerd, heeft er een ontwikkeling binnen school plaatsgevonden. Twee leerkrachten vertelden hoe het onderwerp van het onderzoek de school bezighield. Leerkracht uit R&D-groep A: *‘We zijn er nog niet mee klaar, dat we wel iets hebben oh als we iets gaan aanpakken dan moeten we echt weer tijd voor maken...’*. Een stuk structuur uit het R&D-traject (R&D-groep B) werd meegenomen in verdere ontwikkelingen binnen de school: *‘En toch zeg je dan van hee, dat onderzoek matige dat nemen we dan wel weer mee naar ons volgende projectje’*.

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

Aard. Er was een mate van impact, uitgedrukt in gezamenlijk handelen, ervaren door het doen van praktijkonderzoek op de schoolontwikkeling (12,37%). Twee respondenten ervaarden deze impact niet, namelijk een docentonderzoeker en een senioronderzoeker. Acht respondenten benoemden expliciet de terugkoppeling van de R&D-groep naar het schoolteam, dit viel zelfs op bij een docentonderzoeker: *‘Ze hadden momenten in de bouwvergadering, ze hebben wel heel erg serieus dingen ter discussie gesteld, en ook wel ook wel die gesprekken die we hadden’*. Het gezamenlijk handelen werd, door deelname aan de R&D-groep, gestimuleerd: *‘Bij de collega’s hebben we eigenlijk een studiemiddag georganiseerd met uitleg waar wij mee bezig waren. En de nulmeting gedaan bij de collega’s van wat doe je al?’*. Na afronding van de R&D-groep vond er nog steeds een schoolontwikkeling plaats welke voortkwam uit het praktijkonderzoek binnen de R&D-groep: *‘...dan bespreken ze een nieuw thema en wat wordt het schrijf stukje. Dan wisselen ze onderling die rubric even uit. Zullen we die gebruiken, vind je het goed zo of zullen we het aanpassen?’*.

Omvang. De impact, uitgedrukt in omvang, van praktijkonderzoek was er op schoolontwikkeling (12,81%). Een leerkracht wie dit niet terug zag gaf als antwoord op de vraag of de wetenschappelijke kennis gedeeld werd binnen de school: *‘Nee, daar weet ik niets van’*. Wetenschappelijke kennis werd opgenomen in het onderzoeksverslag, welke door een leerkracht is geprobeerd te delen na afronding van de R&D-groep: *‘Ja dat heb ik wel geprobeerd om op studiedagen te delen. Maar goed ja zo’n verslag kon natuurlijk iedereen lezen maar dat gebeurt in de praktijk natuurlijk niet’*. Er werd door drie respondenten voorzichtig positief gesproken over de wetenschappelijke kennis die werd meegenomen na afronding van de R&D-groep: *‘Hangt ervan af hoe je wetenschappelijk definieert. Als je het in pure strekte zin definieert dan denk ik dat ze iets analytischer en systematischer te werk gaan. Dat ze verantwoorden en onderbouwen. Expliciet.’*

Tijd. Door het uitvoeren van praktijkonderzoek was er impact, uitgedrukt in tijd (9,87%), op de schoolontwikkeling. Onder ‘tijd’ viel het spreken over de visie en het beleid van de school. Opvallend was dat drie van de vier respondenten uit één R&D-groep kwamen en hierover spraken. Deze drie respondenten benoemden dat na afronding van de R&D-groep nog steeds gewerkt werd aan het onderzoeksonderwerp: *‘Ja wij zijn nu trouwens nog steeds mee bezig alleen dan zonder de R&D. Dus dat is ook wel heel leuk’*. Binnen de school waar het praktijkonderzoek plaatsvond werd er duurzaam omgegaan met het onderzoek: *‘Dit is wel wat, het wordt helemaal weggezet he. SharePoint zetten we dit heel erg weg’*. Een leerkracht uit de andere R&D-groep wist te benoemen dat het onderzoek, na afronding, te vinden was in de visie en het beleid: *‘Ja, eigenaarschap is, en dat is ook naar de ouders gecommuniceerd he, en eigenaarschap staat nu ook wel in ons schoolplan en visie...’*

Bewustwording. Tijdens de interviews kwam naar voren dat het deelnemen aan een R&D-groep na afronding voornamelijk zorgde voor bewustwording over het doen van onderzoek en het onderwerp (10,16%). Wanneer een respondent sprak over het doen van literatuuronderzoek, theoretische verkenning en vormen van een visie over het onderzoeksonderwerp werd de code Bewustwording toegekend. Drie respondenten benoemden heel expliciet dat er na afronding van de R&D-groep een mate van bewustwording was: *‘En dat we ons steeds bewust zijn van waar willen we naar toen en wat willen we wel en wat willen we niet?’*. Het praktijkonderzoek had een bewustwording bij de deelnemers bewerkstelligd wat wellicht bij kon dragen aan de mate waarin impact werd ervaren.

Praktisch gericht. Als er, tijdens het interview, gesproken werd over de praktisch gerichtheid van het onderzoek is de code ‘praktisch gericht’ toegekend (3,83%). Terwijl een R&D-traject als doel had om ook de wetenschappelijke kant van onderzoek te belichten. Eén van de docentonderzoekers vertelde hierover het volgende: *‘Ik vond uiteindelijk dat we in de*

valkuil zijn gestapt van ja hier zit de theoretische kennis en daar is de praktijk. Het praktijkgedeelte hebben zij op een gegeven moment naar zich toegetrokken van dat doen wij. Ik had nog op basis van theorie een checklist ontwikkelen''.

Taakverdeling en proces. Het deelnemen aan een R&D-groep had invloed op de taakverdeling en het proces van praktijkonderzoek (9,87%). Voornamelijk in R&D-groep B, waar twee interviews 14 en 20 keer waren gecodeerd met deze code, werd gesproken over werkverdeling en het proces. Een citaat uit één van deze interviews gaf weer dat er een werkverdeling was, maar dat er wel op gelet werd: *''Ja, hoe je dat met elkaar doet als R&D-groep. Want het is verleidelijk om te denken dan doe ik het maar. Maar het idee was dat je als R&D-groep een onderzoek en alle facetten daarvan pakt en dat heb ik dus niet gedaan''*. Een leerkracht uit R&D-groep A blikte terug op de positieve kant van de taakverdeling: *''En ehm aan de andere kant hadden we dan ook wel weer mooie taakverdeling tussen wat wij deden als de basisschool de praktijk en wat de R&D-werkgroep leden deden vanuit de Marnix. En dat was ook wel heel fijn want zij hielden ons toch dus iedere keer gericht op het moet wel onder onderzoek blijven en niet alleen maar werkgroep achtig dus dat was ook wel heel prettig''*. Of de taakverdeling, na het afronden van de R&D-groep, impact had op persoonlijke professionele ontwikkeling of schoolontwikkeling kan hier nog niet worden gesteld.

Tijdsdruk. In een aantal interviews (5,01%) kwam terug dat tijdsdruk een belangrijke dimensie was. Wellicht was tijdsdruk van invloed op het ervaren van impact na afronden van de R&D-groep. Eén leerkracht gaf aan dat het erg druk was in de periode van deelname aan de R&D-groep: *''Ja, had ik meer tijd gehad in mijn hoofd in ieder geval om mij daar mee te bemoeien''*. De betrokken docentonderzoeker zei hierover: *''Dus er was wel motivatie maar het kwam heel erg onder druk te staan door werkdruk daar''*. Een leerkracht uit een R&D-groep, die daarnaast ook een andere functie heeft, schetste een duidelijk beeld van de tijdsdruk: *''Ja, want het is anders haast niet te doen. Het kost gewoon veel tijd. En nu ben ik,*

als iedereen gezond is en niet inval, drie dagen per week ambulante en dan is het wel te doen''.

Of tijdsdruk werkelijk invloed had op het ervaren van impact na afronden van de R&D-groep komt aan bod in de discussie.

Kwantitatief

Een onafhankelijke *t*-toets is gebruikt om zicht te krijgen op onderzoek vaardigheden van oud-deelnemers uit R&D-groepen. Leerkracht onderzoekers ($n = 2$) uit R&D-groep A worden vergeleken met de leerkracht onderzoekers ($n = 2$) uit R&D-groep B op het gebied van onderzoek vaardigheden. Huidige studie beperkt zich alleen tot het vergelijken van de gemiddeldes van oud-deelnemers uit R&D-groepen omdat er sprake is van een kleine n . Om de resultaten van de *t*-toets te interpreteren is er gekeken naar de assumptie over normaalverdeling (Field, 2013). De Shapiro-Wilk test is niet significant ($\alpha = ,260$), wat indiceert dat de assumptie van normaalverdeling geschonden is. De *t*-toets is verder uitgevoerd omdat het gaat om de gemiddelden tussen beide groepen. Totaalscores zijn berekend waaruit het gemiddelde genomen is. Er konden minimaal 12 punten en maximaal 60 punten behaald worden. Het gemiddelde van R&D-groep A op de stellingen uit de vragenlijst is $M = 45,50$ Het gemiddelde van R&D-groep B op de stellingen is $M = 40,50$. Beide groepen ervaren ongeveer dezelfde mate van onderzoek ervaring en facilitering van het onderzoek. De totaalscores is berekend en daarvan zijn de gemiddeldes genomen en vergeleken.

Conclusie

Dit onderzoek heeft onderzocht in hoeverre het doen van praktijkonderzoek binnen R&D-groepen impact heeft, uitgedrukt in tijd, omvang en aard, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. De conclusie is getrokken op basis van de kwalitatieve methode en resultaten zoals gebruikt in dit onderzoek.

Ten eerste is uit de resultaten naar voren gekomen dat deelnemers minder vaak impact, uitgedrukt in tijd en omvang, ervaren op hun persoonlijke professionele ontwikkeling.

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

Deelnemers ervaren wellicht minder impact op tijd en omvang omdat zij zich meer richten op het ‘nu’ en het in praktijk brengen van opgedane kennis. Dit verklaart dat deelnemers meer impact, uitgedrukt in aard, ervaren op persoonlijke professionele ontwikkeling. Impact betekent voor de deelnemers voornamelijk dat ze het toe kunnen passen in eigen handelen, wat voor hen meer van belang zou kunnen zijn.

Ten tweede wordt er door deelnemers voornamelijk impact ervaren op schoolontwikkeling. Met name als het gaat over impact, uitgedrukt in aard, tijd en omvang op de schoolontwikkeling. Deelnemers ervaren wellicht meer impact op schoolontwikkeling omdat men het gevoel heeft dat het praktijkonderzoek gedeeld wordt binnen de onderwijspraktijk. Hierbij zien deelnemers dat het niet alleen op praktisch gebied gedeeld wordt, maar ook op wetenschappelijk gebied. Men ervaart de deelname aan een R&D-groep positief en onderzoekende elementen worden meegenomen in verdere ontwikkelingen binnen de praktijk.

De resultaten hebben tot slot laten zien dat deelnemers, na het afronden van de R&D-groep, een bewustwording ervaren hebben. Met name als het gaat over de schoolontwikkeling, over wat men wel en niet wil binnen de school. Daarnaast wordt bewustwording ook ervaren op het gebied van persoonlijke professionele ontwikkeling.

Samengevat kan worden gesteld dat uit huidig onderzoek is gebleken er voornamelijk impact wordt ervaren van praktijkonderzoek op schoolontwikkeling na het afronden van een R&D-groep. Er wordt in mindere mate een impact ervaren op persoonlijke professionele ontwikkeling, mits het gaat over de aard van impact. Tot slot is erdoor oud-deelnemers een grote mate van bewustwording ervaren over het onderwerp en het doen van onderzoek.

Discussie

Door kwalitatief onderzoek is gezocht naar een antwoord op de onderzoeksvraag. Naast de interviews hebben vier leerkracht een vragenlijst ingevuld om een interpretatie te

geven aan de onderzoek vaardigheden en de facilitering van het onderzoek. Oud-deelnemers aan R&D-groepen spraken positief over de deelname aan het onderzoekstraject, de onderzoek vaardigheden en de facilitering van het onderzoek. Op basis hiervan kan er niet gesproken dat bij een herhaling van dit onderzoek, de resultaten overeenkomen en dat daarmee de resultaten niet valide zijn.

Het doel van dit onderzoek was om erachter te komen in hoeverre het doen van praktijkonderzoek binnen R&D-groepen impact heeft, uitgedrukt in tijd, omvang en aard, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. In de volgende stukken zullen persoonlijke professionele ontwikkeling en de schoolontwikkeling en de vier nieuw verkregen codes aanbod komen.

Persoonlijke professionele ontwikkeling

Uit de interviews komt naar voren dat oud-deelnemers in mindere mate impact ervaren van praktijkonderzoek binnen R&D-groepen op persoonlijke professionele ontwikkeling. Wellicht was er sprake van weinig professionele ruimte, welke een belangrijke voorwaarde is voor persoonlijke professionele ontwikkeling (Frost & Durrant, 2002). Echter zagen de oud-deelnemers wel het belang in van praktijkonderzoek en was er sprake van interactie door deelname aan de R&D-groep. Dit zijn, naar de professionele ruimte, twee andere belangrijke voorwaarden voor persoonlijke professionele ontwikkeling (Van Veen et al., 2010; Luttenberg et al., 2013). Het resultaat is niet in overeenstemming met de verwachting dat de afgeronde R&D-groepen een duidelijk beeld kunnen schetsen over de dimensies van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling. Een mogelijke verklaring hiervoor kan gehaald worden uit onderzoek van Dengerink Koster, Lulenberg, en Korthagen (2007). Zij concluderen dat wanneer er gesproken wordt over professionalisering, het dan vaak op het gebied van bewustwording wordt geformuleerd (2007). Deze conclusie kan gekoppeld worden aan de nieuwe code die is voortgekomen uit de interviews:

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

Bewustwording. De koppeling kan gemaakt worden via de theorie van Harland en Kinder (1997). Zij beschrijven bewustwording als één van de uitkomsten naar professionele ontwikkeling. Echter plaatsen zij bewustwording in een derde orde, wat betekent dat bewustwording van professionele ontwikkeling tot de minste mate van impact op de praktijk hoort (Harland & Kinder, 1997). Harland en Kinder (1997) beschrijven naast de derde orde een eerste en een tweede orde, hierin plaatsen zij uitkomsten van onderzoek naar professionele ontwikkeling die wel een impact op de praktijk bewerkstelligen. Hieruit zou kunnen worden geconcludeerd dat er een impact is van het praktijkonderzoek op persoonlijke professionele ontwikkeling, echter heeft dit vervolgens weinig weerslag op de onderwijspraktijk waarbinnen het onderzoek is uitgevoerd.

Aan het resultaat, dat er minder vaak over persoonlijke professionele ontwikkeling gesproken werd, ligt mogelijk ook ten grondslag dat er binnen de R&D-groepen sprake was van een taakverdeling. Deelnemers ervoeren dat de onderzoekende rol vaak bij de docentonderzoeker of de senioronderzoeker bleef. Ook ervoeren deelnemers dat het praktische gedeelte vaak dichtbij de leerkracht onderzoekers werd gehouden. De taakverdeling was wellicht duidelijk voor de deelnemers en er werd op deze manier samengewerkt door verschillende onderwijsprofessionals (Bolhuis et al., 2012). In het stuk van Zuiker (2017) wordt hierover juist gezegd dat het belangrijk is om afspraken te maken over de rol- en taakverdeling en in hoeverre leerkrachten onderzoekvaardigheden op doen. Daarbij is het van belang dat ook de rollen van de docentonderzoeker en de senioronderzoeker duidelijk zijn, zullen zij meer begeleiden of nemen zij zelf ook de rol aan als onderzoeker? (Zuiker et al., 2017). Hierop voortbouwend concluderen Zuiker et al. (2017) wel dat wanneer betrokken leraren zicht krijgen op verschillende rollen, het praktijkonderzoek een grote kans van slagen heeft en het bijdraagt aan hun persoonlijke professionele ontwikkeling. Hoewel uit de resultaten is gebleken dat men een taakverdeling als positief kan ervaren, is het belangrijk

om te kijken of impact hierdoor vergroot of verkleind wordt. Hierbij kan teruggepakt worden op het onderzoek van Levin (2004), zoals benoemd in de inleiding, waarin wordt gezegd dat er meer aandacht nodig is voor acties die men wel of niet neemt om impact te creëren.

Er is wel impact, uitgedrukt in aard (leren, motivatie, interesses en handelen), op persoonlijke professionele ontwikkeling binnen de R&D-groepen. Dit is in lijn met de theorie van Harland en Kinder (1997) waarin gesteld wordt dat leren, motivatie, interesses en handelen behoren tot een eerste en tweede orde. Dit betekent dat er impact is op de praktijk (Harland & Kinder, 1997). Hieruit kan worden geconcludeerd dat er impact is, uitgedrukt in aard, op persoonlijke professionele ontwikkeling en dat dit doorzet naar de praktijk.

Schoolontwikkeling

Uit de interviews komt naar voren dat er wel sprake is van een impact op de schoolontwikkeling. Dit resultaat komt wel overeen met de verwachting dat er een impact zou zijn van het praktijkonderzoek op de schoolontwikkeling. Een verklaring hiervoor kan wederom uit de theorie van Harland & Kinder (1997) worden gehaald. Hierin wordt gesteld dat wanneer er aan punten wordt voldaan uit de eerste en tweede orde (zoals het leren, interesses, motivatie en handelen) er een impact is op de praktijk, dus de schoolontwikkeling. Dit komt overeen met wat Verbiest (2003), zoals in de inleiding staat, heeft benoemd: De schoolontwikkeling is afhankelijk van persoonlijke professionele ontwikkeling van leerkracht. Echter benoemt Verbiest (2003) ook dat dit andersom het geval moet zijn, persoonlijke professionele ontwikkeling is afhankelijk van de schoolontwikkeling. Dit is niet terug te vinden in de resultaten, behalve dat er wel impact (uitgedrukt in aard) is op persoonlijke professionele ontwikkeling. Dit kan verklaard worden doordat men op een school collectief leert. Collectief leren is ook één van de voorwaarden van praktijkgericht onderzoek wat moet leiden tot schoolontwikkeling (Zuiker et al., 2017).

Er kwamen nog twee punten naar voren in de interviews, namelijk de praktisch gerichtheid van het onderzoek en de tijdsdruk. Dit zijn twee belangrijke condities die kunnen spelen binnen een school. Hierover benoemen Zuiker et al. (2017) dat de condities van belang zijn voor een structuur en cultuur van een school en hun schoolontwikkeling. Lesgeven wordt gezien als kernactiviteit en het is niet op alle scholen gebruikelijk om daarnaast onderzoek te initiëren (Zuiker et al., 2017). Door leraren een sleutelrol te geven in binnen het doen van onderzoek is er een mogelijkheid om veranderingen binnen een school te initiëren wat vervolgens invloed heeft op de schoolontwikkeling (Zuiker et al., 2017). Hierover is in de inleiding benoemd dat de schoolontwikkeling goed afgestemd moet zijn op de kenmerken van de individuele school (Brakel, 2009).

Limitaties

Er zijn een aantal praktische en theoretische limitaties. Allereerst zullen de praktische limitaties aan bod komen. De lezer moet er rekening mee houden dat binnen deze studie twee afgeronde R&D-groepen zijn gebruikt waaruit naar voren kwam dat ze beide ontzettend enthousiast en positief waren over het onderzoek. Hierdoor kan het zijn dat er eerder gesproken werd over het ervaren van impact. Er kan worden afgevraagd of R&D-groepen die minder enthousiast zijn over het onderzoek dezelfde impact ervaren. De respondenten aan beide groepen, waar het voornamelijk gaat over de leerkrachten, hebben in de meeste gevallen bewust gekozen om deel te nemen aan de groep. Naast dat dit prettig werkt voor het uitvoeren van een R&D-groep zoals gevormd vanuit het MIC, is het ook goed om te kijken waarom anderen juist niet deelnemen aan zo'n onderzoeksgroep.

Wanneer er over het onderwerp werd gesproken werd dat vaak gekoppeld aan de groep en werd er voornamelijk gesproken in de wij-vorm. Er kan worden afgevraagd of de respondenten wel voldoende zijn uitgedaagd om daarnaast ook over hun eigen ontwikkeling

te spreken. Dit kan een belangrijke limitatie zijn ten opzichte van de uitkomsten op persoonlijke professionele ontwikkeling.

Ten tweede zullen de theoretische limitaties van het onderzoek aan bod komen. Vanuit de literatuur is er voornamelijk gekeken naar impact op drie verschillende dimensies: Omvang, aard en tijd. Naast deze drie dimensies heeft speelt de context ook een belangrijke rol bij de impact op praktijkonderzoek. De drie dimensies kunnen dienen als een goede maatstaf. Er zal daarbij rekening gehouden kunnen worden met de context van de school, de respondenten en de opzet van het praktijkonderzoek. Dit baserende op de veelal positieve ervaringen die de oud-deelnemers uit de afgeronde R&D-groepen hadden. Voorafgaand aan huidig onderzoek is onvoldoende rekening gehouden met de context, waardoor eventuele verschillen tussen de groepen niet voldoende zijn meegenomen. Een reden hiervoor is het tijdspad waarin het onderzoek is uitgevoerd en het beperkte aantal afgeronde R&D-groepen. Dit sluit tot slot aan op de statistische limitaties. Allereerst is de vragenlijst met stelling is gebruikt om tegemoet te komen aan de verschillen tussen beide R&D-groepen. Er kan zich afgevraagd worden of deze stelling genoeg zeiden over de gehele context. De vragenlijst is daarnaast alleen afgenomen bij de leerkrachten, echter heb je alle respondenten nodig om een compleet beeld te schetsen over de context van de R&D-groep. Hier kan het MIC in het vervolg rekening mee houden door een gestandaardiseerde vragenlijst te ontwerpen over de contextuele verschillen van R&D-groepen. Ten tweede viel de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid, gemeten middels Cohens Kappa, laag uit. De tweede onderzoeker heeft echter maar een deel van een interview gecodeerd wat kan leiden tot een lage Cohens Kappa.

Implicaties en vervolgonderzoek

De resultaten van huidig onderzoek leiden tot een aantal implicaties en vervolgonderzoek. Naast dat huidig onderzoek heeft aangetoond dat er een impact, uitgedrukt

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

in aard, is op persoonlijke professionele ontwikkeling schoolontwikkeling kan deze kennis ingezet worden voor het vormgeven van praktijkonderzoek binnen het Marnix Innovatiecentrum (MIC). Er is echter minder impact, uitgedrukt in omvang en tijd, op persoonlijke professionele ontwikkeling. Een praktische implicatie van dit gevonden resultaat kan zijn dat persoonlijke professionele ontwikkeling binnen de R&D-groep niet duurzaam is. Vervolgonderzoek kan onderzoeken hoe deze twee dimensies van impact verhoogd kunnen worden wanneer praktijkonderzoek binnen een R&D-groep wordt uitgevoerd. Een tweede praktische implicatie kan zijn dat respondenten zich minder bewust zijn van een impact, uitgedrukt in omvang en tijd, op persoonlijke professionele ontwikkeling. Voor volgend onderzoek is het van belang uit te zoeken wat deze twee dimensies betekenen voor de respondenten uit de R&D-groep waarbij men aangemoedigd wordt om over een eigen ontwikkeling. Een laatste praktische implicatie is dat het gevonden resultaat bij kan dragen aan manier van inrichten van een R&D-groep. Hierbij kan er rekening gehouden worden met de context, zodat na het afronden van de R&D-groep de context mee kan worden genomen bij het meten van impact. De context kan namelijk van invloed zijn in welke mate impact ervaren wordt. Hierop volgend zou verder onderzoek zich kunnen focussen op het onderzoeken van impact binnen meerdere afgeronde R&D-groepen, waarbij ook de minder enthousiaste R&D-groepen worden onderzocht. Hierdoor kan er blijvend gekeken worden naar waar het praktijkonderzoek op uitdraait. Belangrijk is dat het uit blijft draaien op verbetering van de onderzoekspraktijk, innovatie van de onderwijspraktijk en een realisatie van 'kennis die werkt' (Ros et al., 2018; Van Popta-Erkelens et al., 2018). Hierdoor kan praktijkonderzoek, zoals uitgevoerd binnen een R&D-groep, een grotere impact krijgen op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

Referenties

- Akkerman, S. F., & Bakker, A. (2011). Boundary crossing and boundary objects. *Review of educational research, 81*(2), 132-169.
- Akkerman, S., & Bruining, T. (2016). Multilevel boundary crossing in a professional development school partnership. *Journal of the Learning Sciences, 25*(2), 240-284.
- Allen, P., Bennett, K., & Heritage, B. (2014). SPSS statistics version 22: a practical guide. Cengage Learning Australia.
- Baxter, P., & Jack, S. (2008). Qualitative case study methodology: Study design and implementation for novice researchers. *The qualitative report, 13*(4), 544-559.
- Boeije, H. (2010). *Analysis in qualitative research*. Sage publications.
- Bolhuis, S., Kools, Q., Joosten-ten Brinke, D., Mathijssen, I., & Krol, K. (2012). Praktijkonderzoek als professionele leerstrategie in onderwijs en opleiding.
- Brakel, D. (2009). Praktijkonderzoek en schoolontwikkeling. *F. Harinck en D. van Brakel (red.), Professionalisering door praktijkonderzoek, 9-22*.
- Cain, T., & Allan, D. (2017). The invisible impact of educational research. *Oxford Review of Education, 43*(6), 718-732.
- Clarke, V., Hayfield, N., Moller, N., & Tischner, I. (2017). Once Upon A Time...: Story Completion Methods.
- Dengerink, J., Koster, B., Lunenberg, M., & Korthagen, F. (2007). Lerarenopleiders maken werk van hun professionele ontwikkeling: een onderzoek naar de professionele ontwikkeling van lerarenopleiders die hebben deelgenomen aan het (zelf) beoordelings- en registratietraject van de VELON. *Tijdschrift voor lerarenopleiders, 28*(1), 32-37.
- Frost, D., & Durrant, J. (2002). Teachers as leaders: Exploring the impact of teacher-led development work. *School leadership & management, 22*(2), 143-161.

- Groothuijsen, S.E.A., Bronkhorst, L.H., Prins, G.T., & Kuipers, W. (z.d.). Identifying impact of practice-oriented educational research studies: scope, nature and time. (z.u.)
- Harland, J., & Kinder, K. (1997). Teachers' continuing professional development: framing a model of outcomes. *British journal of in-service education*, 23(1), 71-84.
- Ion, G., & Iucu, R. (2016). The impact of postgraduate studies on the teachers' practice. *European Journal of Teacher Education*, 39(5), 602-615.
- Khan, S., & VanWynsberghe, R. (2008, January). Cultivating the under-mined: Cross-case analysis as knowledge mobilization. In *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research* (Vol. 9, No. 1).
- Knott, J., & Wildavsky, A. (1980). If dissemination is the solution, what is the problem? *Knowledge*, 1(4), 537-578.
- Levin, B. (2004). Making research matter more. *education policy analysis archives*, 12, 56.
- Luttenberg, J., Imants, J., & Van Veen, K. (2013). Reform as ongoing positioning process: The positioning of a teacher in the context of reform. *Teachers and teaching*, 19(3), 293-310.
- Mathison, S. (2005). *Encyclopedia of evaluation*. Sage.
- Mazzetti, A., & Blenkinsopp, J. (2012). Evaluating a visual timeline methodology for appraisal and coping research. *Journal of occupational and organizational psychology*, 85(4), 649-665.
- Meijer, P. C., Oolbakkink-Marchand, H. W., Leeferink, H., Schaap, H., Meirink, J., Van der Want, A., ... & Zuiker, I. (2018). Drie professionaliseringsinitiatieven onder de loep: de professionele ruimte van leraren in de context van professionele leergemeenschappen, de promotiebeurs en traineeships voor leraren. *Integratief Rapport*. Geraadpleegd van: <https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2018/07/405-14-403-integratief-rapport.pdf>

- Richards, L. (2018). NVivo qualitative data analysis software; *QSR International Pty Ltd.*
Version 12, 2018
- Ros, A., Bakx, A., & Den Brok, P. (2018). Praktijkgericht onderzoek. In *Kennisbasis lerarenopleiders ketern 5: onderzoek in de lerarenopleidingen* (pp. 59-72). VELON.
- Walter, I., Nutley, S., & Davies, H. (2003). Research impact: A cross sector review. *Literature Review. St. Andrews: University of St. Andrews.*
- Van der Steen, J., & Peters, M. (2014). Onderzoekend handelen in de dagelijkse praktijk van leraren en docenten. *Tijdschrift voor lerarenopleiders*, 35(1), 71-84.
- Van Popta-Erkelens, M., van der Wal-Maris, S., & Peltenburg, M., (2018). Onderzoek en innovatie in heterogene Research & Designgroepen. *Kennisbasis Lerarenopleiders: onderzoek in de lerarenopleidingen*, (Katern 5), 143-150.
- Van Veen, K., Zwart, R., Meirink, J., & Verloop, N. (2010). Professionele ontwikkeling van leraren. *Een reviewstudie naar effectieve kenmerken van professionaliseringsinterventies van leraren.*
- Verbiest, E. (2003). Collectief leren, professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling: facetten van professionele leergemeenschappen. *Handboek schoolorganisatie en onderwijsmanagement*, E4300.
- Zuiker, I., de Jong, W. A., Oomen, C. C. E., Schot, W. D., Klein, T., & Lockhorst, D. (2017). werkplaatsen: Vruchtbare samenwerking tussen onderwijsinstellingen, hogescholen en universiteiten.

Bijlage 1

Vragenlijst R&D-groep

Beste,

Voor u ligt een vragenlijst. De vragen zullen gaan over de R&D-groep waar u aan deelgenomen heeft. De antwoorden die u geeft worden anoniem verwerkt. De vragenlijst bestaat uit meerkeuze vragen, een open vraag en een aantal stellingen. Wilt u de vragen zo eerlijk mogelijk beantwoorden?

1. Wat is uw functie?

- Senioronderzoeker
- Schoolleider
- Basisschoolleerkracht
- Hogeschooldocent
- Student

2. Had u, voor deelname aan de R&D-groep, al eens onderzoek uitgevoerd?

- Ja
- Nee

3. Wat was het onderwerp van het onderzoek binnen uw R&D-groep?

.....
.....

In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? Geef antwoord op een schaal van 1 tot 5, waarbij 1 = helemaal oneens en 5 = helemaal eens.

Stelling	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
4. U had voldoende ervaring met het uitvoeren van praktijkonderzoek.	1	2	3	4	5

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

5. U beschikte over voldoende voorkennis over het onderwerp om deel te nemen aan de R&D-groep.	1	2	3	4	5
6. Toen u aan de R&D-groep begon, wist u welke inspanning er van u verwacht werd	1	2	3	4	5
7. U was bekend met alle respondenten uit de R&D-groep.	1	2	3	4	5
8. Het onderzoek van uw R&D-groep had een heldere opbouw.	1	2	3	4	5
9. Er was voldoende facilitering voor u om bij te dragen aan de R&D-groep.	1	2	3	4	5
10. De manier waarop de bijeenkomsten met de R&D-groep werden ingericht heeft bijgedragen aan een actieve houding om het onderzoek uit te voeren.	1	2	3	4	5

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

11. In de R&D-groep heeft u uw onderzoek vaardigheden kunnen ontwikkelen.	1	2	3	4	5
<hr/>					
12. De verworven kennis en inzichten over het onderwerp zijn toepasbaar in de dagelijkse praktijk.	1	2	3	4	5
<hr/>					
13. Binnen uw basisschool is er ruimte voor onderzoekend werken.	1	2	3	4	5
<hr/>					
14. Binnen uw basisschool is er ervaring met het uitvoeren van praktijkonderzoek.	1	2	3	4	5
<hr/>					
15. Binnen uw basisschool wordt er structureel onderzoek uitgevoerd.	1	2	3	4	5

Bijlage 2

Toestemmingsformulier

Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht

Datum

dd-MM-2018

Onderwerp

Informatie onderzoek

Telefoon

[telefoonnummer begeleider]

E-mail

e.vanzandwijk@hsmarnix.nl

Universiteit Utrecht

Beste deelnemer,

Wie ben ik?

Mijn naam is Esther van Zandwijk en momenteel volg ik de studie Onderwijswetenschappen aan de Universiteit van Utrecht. Daarnaast sta ik zelf nog twee dagen voor de klas op een basisschool. Voor mijn studie ga ik aankomend jaar onderzoek uitvoeren en een scriptie schrijven in opdracht van het Marnix Innovatie Centrum (MIC). Het MIC wil graag meer te weten komen over de impact van praktijkonderzoek. Daarbij zal ik begeleid worden door Marjolijn Peltenburg.

Wat is het doel van het onderzoek?

Het doel van het onderzoek is het onderzoeken wat de impact van een praktijkonderzoek is zoals uitgevoerd vanuit het MIC. Vanuit het MIC worden er Research & Design-groepen (R&D-groepen) ingericht waarbij de focus ligt op praktijkonderzoek. Deze R&D-groepen zullen het uitgangspunt zijn van mijn onderzoek. De impact zal worden bekeken vanuit drie verschillende dimensies: Het bereik, de aard en de tijd.

Wat houdt het onderzoek in?

Tijdens het onderzoek zullen er verschillende interviews van 30 tot 45 minuten plaatsvinden. Er zal een audio-opname worden gemaakt tijdens de interviews. Deze audio-opname zullen alleen gebruikt worden voor dit onderzoek.

Privacy en vertrouwelijkheid

Alle gegevens worden vertrouwelijk behandeld en anoniem verwerkt. De gegevens worden alleen voor opleidings- en onderzoeksdoeleinden gebruikt. Respondenten kunnen zelf aangeven of ze wel of niet mee willen doen.

Mogelijkheid tot vragen, informatie en toestemming

Als u nog vragen heeft over het onderzoek of als u op de hoogte gehouden wilt worden over dit onderzoek, stuur dan een mail aan: Esther van Zandwijk, e.vanzandwijk@hsmarnix.nl. Voor verdere vragen over de cursus en opdracht die ik maak kunt u contact opnemen met: Marjolijn Peltenburg, m.peltenburg@hsmarnix.nl.

Mocht u bezwaar hebben tegen deelname aan dit onderzoek, dan willen ik u vragen het onderstaande strookje in te vullen en te geven aan de onderzoeker. Als u geen bezwaar heeft, dan hoeft u niets te doen.

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

Met vriendelijke groet,
dr. Marjolijn Peltenburg en Esther van Zandwijk

✂-----

Ik wil niet deelnemen aan dit onderzoek.

Uw naam:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 3

Leidraad semigestructureerd interview

Introductie

Dank voor het deelnemen aan mijn onderzoek.

Ik ben benieuwd naar uw deelname aan de R&D-groep. Om een duidelijk beeld te krijgen heb ik een tijdslijn meegenomen. Deze tijdslijn wil ik graag met u invullen. Daarnaast zal ik een aantal open vragen stellen. Het kan zijn dat ik een vraag herhaal, dit zal ik doen om een zo goed mogelijk beeld te vormen van het uitgevoerde onderzoek. De vragen zullen gaan over het praktijkonderzoek wat jullie in de R&D-groep hebben uitgevoerd.

Inhoud: de vragen van het interview zullen gaan over de aard, omvang en tijd van het onderzoek. Hierbij zal ik vragen om beschrijvingen over deze dimensies in combinatie met uw persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

U hebt deelgenomen aan een R&D-groep waarbij u samen met anderen onderzoek heeft gedaan naar (onderwerp onderzoek invullen). Ik heb mij een beetje ingelezen in het onderwerp en u mag mij verbeteren als ik het fout heb. Ik heb gelezen over (onderwerp onderzoek invullen) en dat er een vraag was vanuit uw school, klopt dit? Kunt u mij vertellen hoe het vanaf dat punt verder is gegaan? U mag hierbij de tijdslijn invullen.

Vragen (die gesteld kunnen worden door de onderzoeker):

Persoonlijke professionele ontwikkeling

1. Kunt u mij vertellen over het doen van onderzoek binnen de R&D-groep met betrekking op uw eigen ontwikkeling
 - Wat merkt u op het gebied van uw persoonlijke ontwikkeling
 - Ziet u iets terug in uw professionele ontwikkeling?
 - Waar merkt u dit aan?
2. Kunt u mij vertellen over het op doen van wetenschappelijke kennis?
 - Hoe .. ?
3. Heeft het onderzoek invloed gehad op uw motivatie (tijdens het werken)?
 - Waar merkte u dit aan?
 - Kunt u mij meer vertellen over uw motivatie tijdens het onderzoek?
 - Heeft het onderzoek invloed gehad op uw professionele **interesses** en **handelen**?
4. Merkt u, na het afronden van het onderzoek, nog een invloed op uw eigen ontwikkeling?
 - Waar merkt u dit wel/niet aan?
 - Kunt u mij meer vertellen over de invloed van het onderzoek na het afronden van de R&D-groep?

Schoolontwikkeling

IMPACT VAN PRAKTIJKONDERZOEK BINNEN R&D-GROEPEN

1. Kunt u mij meer vertellen over het onderzoek met betrekking tot de kennis over het onderzoek binnen uw school?
 - Waar merkt u deze ontwikkeling aan binnen uw school?
 - Is de wetenschappelijke kennis gedeeld binnen school?
 - Hoe zit u dit terug?
2. Kunt u mij vertellen over het onderzoek binnen de R&D-groep en het gezamenlijk handelen binnen uw school?
 - Heeft het onderzoek invloed gehad op de interesses binnen uw school
 - Waar merkt u dit aan?
3. Merkt u, na het afronden van het onderzoek, een invloed binnen uw school?
 - Waar merkt u dit aan?
 - Heeft het onderzoek een invloed gehad op het beleid of de visie?

Bijlage 4

Tijlijn

Bijlage 5
Interview x Codes

	A : Bewustwording	B : PPO	C : PPNATURE	D : PPOSCOPE	E : PPOTIME	F : Praktisch gericht
R&D-groep A	0	0	0	0	0	0
Interview 3	7	2	13	3	9	0
Interview 2	6	4	8	4	4	0
Interview 6	5	2	5	3	5	4
Interview 4	9	1	5	2	3	1
Interview 8	1	5	8	2	1	2
R&D-groep B	0	0	0	0	0	0
Interview 9	2	5	6	2	7	3
Interview 5	10	3	11	1	6	4
Interview 10	5	2	2	1	1	0
Interview 7	12	2	7	6	2	7
Interview 1	12	6	12	5	5	5
	69	32	77	29	43	26
	10,16%	4,71%	11,34%	4,27%	6,33%	3,83%

	G : SO	H : SONATURE	I : SOSCOPE	J : SOTIME	K : Taakverdeling proces	L : Tijdsdruk
R&D-groep A	0	0	0	0	0	0
Interview 3	7	7	14	12	7	1
Interview 2	5	8	8	14	4	2
Interview 6	3	13	6	5	3	1
Interview 4	12	12	11	8	2	1
Interview 8	1	2	8	2	5	3
R&D-groep B	0	0	0	0	0	0
Interview 9	3	5	7	5	14	5
Interview 5	14	10	11	8	4	2
Interview 10	4	9	4	2	4	3
Interview 7	6	11	11	5	4	9
Interview 1	9	7	7	6	20	7
	64	84	87	67	67	34
	9,43%	12,37%	12,81%	9,87%	9,87%	5,01%

Bijlage 6

Codes en citaten

PPO

Referentie 1, leerkracht onderzoeker:

Ten eerste dat ik weet welke genres er zijn en dat hoe je de kinderen daar in meeneemt. De opbouw van het verhaal van een vertelling en hoe kinderen en kinderen ook verder kan helpen. De volgende stap te nemen dat zal best wel de moeite om nog even goed op papier zetten maar dat is voor mij. Ik sta steviger in mijn schoenen, want vroeger vond ik dat vreselijk. Nee nee maar dat is nog nooit even goed geleerd. Als ik nu zie wat voor handvatten de kinderen krijgen. Kan alleen maar leuk zijn. Ik kan er weer van leren. Het heeft mij heel veel gebracht.

Referentie 2, docentonderzoeker:

Waar ik heel erg van geleerd heb, is ook iets wat ik niet gedaan heb. Dat is dat ik niet, dat ik op een gegeven moment ook duidelijker had moeten zijn. Ik vind dat in het proces een aantal dingen de verkeerde kant op zijn gegaan. Daar heb ik met ** over gesproken. Dat heeft er voor gezorgd dat het veel minder een gezamenlijk project is geworden. In het tweede jaar, op een gegeven moment was ik er ook klaar mee. In die zin was het ook goed om het af te sluiten. Wat ik heel, daar heb ik van geleerd, de volgende keer ga ik veel meer benoemen.

PPONATURE

Referentie 1, senioronderzoeker:

Ja en gebruik van bepaald jargon of vaktermen. Ik vond dat ook wel boeiend en fascinerend om dat soort uitstapjes te maken

Referentie 2, leerkracht onderzoeker:

Ja, ik was denk ik op zich heel gemotiveerd om nou vooral dat stelonderwijs in het thema te integreren daar was ik wel heel gemotiveerd voor om dat ik ook merk wat voor effect het heeft op de kinderen. De kinderen klagen nooit meer over teksten schrijven, ze vinden het altijd leuk en ze zijn ook echt nooit meer bezig met, heel veel kinderen vroegen dan 'hoe lang moet het zijn?' en dat vragen ze echt nooit meer dus dat is wel een motivatie om het te doen.

Referentie 3, leerkracht onderzoeker:

Ja, ik weet nu waar ik zelf op moet gaan letten. Ik wist niet dat die groepen aan die, dat daar zo'n ontwikkeling, natuurlijk wist ik wel dat daar een ontwikkeling was. Maar nu heb ik dat beter in beeld. Dus dat is voor mijn ontwikkeling ook goed om te zien.

PPOSCOPE

Referentie 1, Senioronderzoeker

Het eerste obstakel, dat klinkt wat groot. Maar een eerste punt waar we wat tegenaan liepen is de zoektocht naar hoe we de leerkrachten van de ** ook mee lieten studeren. Echt meer het literatuuronderzoek. Daar waren ze wat afhoudend in denk ik daar heb ik het ook wel met ** over gehad en mijn andere collega van hier. Dus daar hebben wij denk ik er samen over nagedacht hoe we dat konden doen. Vooral het thema neergelegd van de genre didactiek en dat sprak erg tot de verbeelding. Dat leidde wel tot de behoefte om daar meer over te weten te willen komen. Wat ik me herinner volgens mij is een nieuw begrip voor mensen van de **

Referentie 2, docentonderzoeker:

Wij vonden het wel een belangrijk aspect. Wie is dan wij? Ik denk dat dat meer aan de docenten kant zat, aan de ** kant, dan aan de kant van de leerkrachten.

Referentie 3, leerkracht onderzoeker:

Ja, de een schrijft dit en de ander schrijft dat. En dan denk ik.. ja dat is leuk. Maar we moeten het hier met z'n allen doen. Het moet praktisch blijven voor veel mensen. Je hebt het over algemene ontwikkeling, in die zin het gaat niet over de kernvakken rekenen taal spelling, je denkt daar voortdurend wel over na.

PPOTIME

Referentie 1, senioronderzoeker:

Hier denk ik ben ik vooral misschien wat zakelijk geweest. Van oke, we gaat iets doen met z'n allen en wat is het doel. Wat gaan we onderzoeken? En nu kijk ik denk wat beter naar de mens achter de leerkracht of onderzoeker die in de groep zit. Want iedereen zit daar wel met een bepaalde reden. Vaak is wel het een inhoudelijke reden, we willen mooier en beter onderwijs. Maar daar kunnen ook nog andere motieven een rol spelen. Dus dat, daar ben ik denk wat sensitiever voor geworden. En nou ergens ben ik wel bevestigd door die eerste traject, die R&D-trajecten in het uitvoeren van wat denk ik minder standaard onderzoeksmethoden. Dus toch wat creatievere, onconventionele aanpakken in dataverzameling bijvoorbeeld. Vind ik heel leuk. Dus dat zoek ik ook wel op denk ik.

Referentie 2, docentonderzoeker:

Nou ik neem dat wel mee in de proeftuin die ik nu heb. Dat is ook een samenwerkingsverband met een basisschool en ik durf daar wel stellig te zijn en eerlijk te zijn. Eerlijker dan dat ik een paar jaar geleden in dit soort samenwerkingsverbanden was. Dus in die zin heb ik, heb ik het bewust meegenomen.

SO

Referentie 1, leerkracht onderzoeker:

Toen hebben we de methodes losgelaten en gingen we thematisch werken

Referentie 2, leerkracht onderzoeker:

We zijn er nog niet mee klaar, dat we wel iets hebben oh als we iets gaan aanpakken dan moeten we echt weer tijd voor maken want

Als we iets gaan aanpakken zo is er echt tijd voor maken.

Referentie 3, leerkracht onderzoeker:

En toch zeg je dan van hee, dat onderzoek matige dat nemen we dan wel weer mee naar ons volgende projectje.

SONATURE

Referentie 1, docentonderzoeker:

Dat denk ik zeker, maar ik geloof dat er heel veel kansen lagen voor hen. Ze hebben ook wel echt dingen teruggepakt naar het team, ze hebben steeds wat er gebeurde in de R&D. Ze hadden momenten in de bouwvergadering, ze hebben wel heel erg serieus dingen ter discussie gesteld, en ook wel ook wel die gesprekken die we hadden.. wat is zelfregulatie wat kan het voor de school betekenen? Ik geloof zeker dat het impact gehad kan hebben

Referentie 2, leerkracht onderzoeker:

Ja, vooral heel erg met de theorie. Dus het eerste jaar de theorie, de visie van de school. Visie, theorie van eigenaarschap. Wat hebben we nog meer gedaan. Bij de collega's hebben we eigenlijk een studiemiddag georganiseerd met uitleg waar wij mee bezig waren. En de nulmeting gedaan bij de collega's van wat doe je al? Nulmeting collega's en dat hebben we dan niet per collega, maar dat hebben we uiteindelijk gesplitst. We hebben meerdere groepen, bijvoorbeeld 6 kleutergroepen. Dus we hebben de kleutercollega's bij elkaar laten zitten van nou vul nou eens in wat het voor jullie als kleutercollega's. Want anders werd het zo groot. Nulmeting collega's per groepen, of nou per groep.

Referentie 3, leerkracht onderzoeker:

Er wordt alleen over gesproken tijdens bijeenkomsten met wereldoriëntatie. Dus de groepen 5 en 6 hebben af en toe meeting met elkaar, dan bespreken ze een nieuw thema en wat wordt het schrijf stukje. Dan wisselen ze onderling die rubric even uit. Zullen we die gebruiken, vind je het goed zo of zullen we het aanpassen? Maar goed we werken nu al een paar jaar met de wereloriëntatie thema's en ze komen nu weer terug. Dus je pakt de oude dingen er weer bij en je past ze een beetje aan en je gebruikt het weer. Je gaat weer verder. Maar die worden echt vooral gebruikt nu.

SOSCOPE

Referentie 1, leerkracht onderzoeker:

Nee, daar weet ik niets van

Referentie 2, leerkracht onderzoeker:

Ja dat heb ik wel geprobeerd om op studiedagen te delen. Maar goed ja zo'n verslag kon natuurlijk iedereen lezen maar dat gebeurt in de praktijk natuurlijk niet.

Referentie 3, senioronderzoeker:

Hangt er van af hoe je wetenschappelijk definieert. Als je het in pure strekte zin definieert dan denk ik dat ze iets analytischer en systematischer te werk gaan. Dat ze verantwoord en onderbouwen. Expliciet. Dat ze minder afgaan op intuïtie, dus dan is er wel een stukje, ja ik weet niet.. academische insteek zichtbaar geworden. Misschien was die er al maar minder expliciet. Ik vind het nogal precieus om te zeggen die is ontstaan of door het werken in de R&D-groep. Het waren, wat ik al zei, een aantal mensen daar zijn al van die mensen die heel erg vol passie en overtuiging bezig zijn altijd met kijken wat het beste is voor de kinderen, het beste is voor hun school, daarin stappen willen maken. Want heb jij ** en ** gesproken of?

SOTIME

Referentie 1, leerkracht onderzoeker:

Ja wij zijn nu trouwens nog steeds mee bezig alleen dan zonder de R&D. Dus dat is ook wel heel leuk

Referentie 2, leerkracht onderzoeker:

Dit is wel wat , het wordt helemaal weggezet he. SharePoint zetten we dit heel erg weg. Dus de collega's kunnen daar mee aan de gang. Bovendien met thema voorbereiding ben je met elkaar ook een jongere collega. Stel je is van op de hoogte, we hebben laatst weer een teambijeenkomst gehad en dan stel je ze weer op de hoogte gaat over het evalueren van de teksten. En welke stappen we daar nemen Dan nemen we het team ook helemaal mee. Nee dat is geen probleem

Referentie 3, leerkracht onderzoeker:

Ja, eigenaarschap is, en dat is ook naar de ouders gecommuniceerd he, en eigenaarschap staat nu ook wel in ons schoolplan en visie, maar dat weet ** denk ik veel meer van. Want die geeft dat allemaal vorm. Zij ja.

Bewustwording

Referentie 1, leerkracht onderzoeker:

Nou het heeft ons, we hebben best wel veel van geleerd want ik vind dat het wel ons aan het denken heeft gezet. En dat we nu wel een weg ingeslagen zijn van meer leerling gestuurd. En dat het langzaam gaat, oké dat klopt. En dat we ons steeds bewust zijn van waar willen we naar toen en wat willen we wel en wat willen we niet? Die fases die ik je net liet zien, dan is de laatste fase, fase 4, die willen wij helemaal niet. Dat kinderen helemaal zelf mogen kiezen van wat ga ik doen vandaag. Dat past niet bij onze visie van onze school. Maar wat wel bij onze visie van onze school past is dan die fase van dat kinderen..

Praktisch gericht

Referentie 1, docent onderzoeker:

Ik vond uiteindelijk dat we in de valkuil zijn gestapt van ja hier zit de theoretische kennis en daar is de praktijk. Het praktijkgedeelte hebben zij op een gegeven moment naar zich toetrokken van dat doen wij. Ik had nog op basis van theorie een checklist ontwikkelen.

Taakverdeling proces

Referentie 1, senioronderzoeker:

Ja, hoe je dat met elkaar doet als R&D-groep. Want het is verleidelijk om te denken dan doe ik het maar. Maar het idee was dat je als R&D-groep een onderzoek en alle facetten daar van pakt en dat heb ik dus niet gedaan.

Referentie 2, leerkracht onderzoeker:

Nou ik vind het altijd wel fijn want diegene deed dan ook bijvoorbeeld een agenda sturen, is iets heel klein maar het is wel fijn als iemand dat doet. Ja. En ehm aan de andere kant hadden we dan ook wel weer mooie taakverdeling tussen wat wij deden als de basisschool de praktijk en wat de R&D werkgroep leden deden vanuit de **. En dat was ook wel heel fijn want zij hielden ons toch dus edere keer gericht op het moet wel onder onderzoek blijven en niet alleen maar werkgroep achtig dus dat was ook wel heel prettig

Tijdsdruk

Referentie 1, leerkracht onderzoeker:

Ja, had ik meer tijd gehad in mijn hoofd in ieder geval om mij daar mee te bemoeien. Met het praktische gedeelte heb ik mij natuurlijk wel bezig gehouden. Ik ben zelf in de klas al gaan

testen, je hebt het er over met collega's. Wat werkt wel, wat werkt niet? Ja dan komt er naar boven dat mensen het toch wel, het is echt wel een hele grote stap.

Referentie 2, docentonderzoeker:

Ja die waren wel heel erg gemotiveerd en die stonden ook wel heel erg open voor onderzoek doen. Ze waren heel erg nieuwsgierig. Dus er was wel motivatie maar het kwam heel erg onder druk te staan door werkdruk daar. En door dingen die voor moesten gaan. Het gaf voor hen echt een rotgevoel, dat spraken ze ook uit, dat ze niet meer konden deelnemen. Dus dat heeft misschien te maken dat ze het tweede jaar zeiden van laten wij nu maar het werk doen. Het kan allemaal meespelen.

Referentie 3, leerkracht onderzoeker:

Ja, want het is anders haast niet te doen. Het kost gewoon veel tijd. En nu ben ik, als iedereen gezond is en niet inval, drie dagen per week ambulante en dan is het wel te doen. Maar het eerste jaar was ik niet ambulante want toen was de leerkracht van groep 8 overspannen, toen heb ik groep 8 overgenomen. Dan moet je dit er bij doen en toen vond ik het veel. En het tweede jaar was het goed te doen, omdat ik dan meer ambulante ben.

Bijlage 8

APPLICATION FORM FOR THE ASSESSMENT OF A RESEARCH PROTOCOL BY THE FACULTY ETHICS REVIEW BOARD (FERB) OF THE FACULTY OF SOCIAL AND BEHAVIOURAL SCIENCES

General guidelines for the use of this form

1. This form can be used for a single research project or a series of related studies (hereinafter referred to as: "research programme"). Researchers are encouraged to apply for the assessment of a research programme if their proposal covers multiple studies with related content, identical procedures (methods and instruments) and contains informed consent forms and participant information, with a similar population. For studies by students, the FERB recommends submitting, in advance, a research programme under which protocol multiple student projects can be conducted so that their execution will not be delayed by the review procedure. The application of such a research programme must include a proper description by the researcher(s) of the programme as a whole in terms of the maximum burden on the participants (e.g. maximum duration, strain/efforts, types of stimuli, strength and frequency, etc.). If it is impossible to describe all the studies within the research programme, it should, in any case, include a description of the most invasive study known so far.
2. Solely the first responsible senior researcher(s) (from post-doctoral level onwards) may submit a protocol.
3. Any approval by the FERB is valid for 5 years or until the information to be provided in the application form below is modified to such an extent that the study becomes more invasive. For a research programme, the term of validity is 2 years and any extension is subject to approval. The researcher(s) and staff below commit themselves to treating the participants in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki and the Dutch Code of Conduct for Scientific Practices as determined by the VSNU Association of Universities in the Netherlands (which can both be downloaded from the FERB site on the Intranet¹) and guarantee that the participants (whether decisionally competent or incompetent and/or in a dependent relationship vis-a-vis the researcher or not) may at all times terminate their participation without any further consequences.
4. The researcher(s) commit themselves to maximising the quality of the study, the statistical analysis and the reports, and to respect the specific regulations and legislation pertaining to the specific methods.
5. The procedure will run more smoothly if the FERB receives all the relevant documents, such as questionnaires and other measurement instruments as well as literature and other sources on studies using similar methods which were found to be ethically acceptable and that testify to the fact that this procedure has no harmful consequences. Examples of studies where the latter will always be an issue are studies into bullying behaviour, sexuality, and parent-child relationships. The FERB asks the researcher(s) to be as specific as possible when they answer the relevant

¹ See: <https://intranet.uu.nl/facultaire-ethische-toetsingscommissie-fetc>

questions while limiting their answers to 500 words maximum per question. It is helpful to the FERB if the answers are brief and to the point.

6. **Our FAQ document that can be accessed through the Intranet provides background information with regards to any questions.**
7. The researcher(s) declare to have described the study truthfully and with a particular focus on its ethical aspects.

Signed for approval²:

Date:

² The senior researcher (holding at least a doctoral degree) should sign here.

A. **GENERAL INFORMATION/PERSONAL DETAILS**

1.

a. a. Name(s), position(s) and department(s) of the responsible researcher(s):

1. Dr. Marjolijn Peltenburg, Marnix Academie
2. Dr. Larike Bronkhorst, Universiteit Utrecht

b. Name(s), position(s) and department(s) of the executive researcher(s):

Esther van Zandwijk, Masterstudent Educational Sciences at the Utrecht University

2. Title of the study or research programme - Does it concern a single study or a research programme? Does it concern a study for the final thesis in a bachelor's or master's degree course?:

Master thesis, boundary crossing. It concerns the final thesis in the master's course

3. Type of study (with a brief rationale):

- **Exploratory:** qualitative, interviews.

The master thesis will be more exploratory and descriptive. Thereby interviews are going to be conducted. These interviews will be analysed.

4. Grant provider: -

5. Intended start and end date for the study:

01-02-2019 – 01-09-2019, with a presentation on the 19th of June.

6. Research area/discipline:

Educational sciences

7. For some (larger) projects it is advisable to appoint an independent contact or expert whom participants can contact in case of questions and/or complaints. Has an independent expert been appointed for this study?³:

8. Does the study concern a multi-centre project, e.g. in collaboration with other universities, a GGZ mental health care institution, a university medical centre? Where exactly will the study be conducted? By which institute(s) are the executive researcher(s) employed?:

The study concerns the Marnix Academie

9. Is the study related to a prior research project that has been assessed by a recognised Medical Ethics Review Board (MERB) or FERB?

No.

³ This contact may, in principle, also be a researcher (within the same department, or not) who is able to respond to the question or complaint in detail. Independent is to say: not involved in the study themselves. The FERB upholds that an independent contact is not obligatory, but will be necessary when the study is more invasive.

If so, which? Please state the file number:

B. SUMMARY OF THE BACKGROUND AND METHODS

Background

1. What is the study's theoretical and practical relevance? (500 words max.):

De Marnix Academie is een zelfstandige hogeschool gericht op het opleiden van leraren binnen het primair onderwijs. Binnen de Marnix Academie is het Marnix Innovatie Centrum (MIC) gevestigd. Vanuit het MIC wordt er onderzoekend geïnnoveerd. Het onderzoek moet daarbij voldoen aan methodische maatstaven, zoals betrouwbaarheid en bruikbaarheid (Ros, Bakx, & Den Brok, 2018). Om vorm te kunnen geven aan innoverend onderzoek heeft het MIC onder andere Research & Designgroepen (R&D-groepen) ingericht. Uiteindelijk hebben de R&D-groepen het doel om een bijdrage te leveren aan persoonlijke professionele ontwikkeling en verbeteren van de onderwijspraktijk, ook wel de schoolontwikkeling (Van Popta-Erkelen et al., 2018). Of er een impact wordt ervaren door onderzoekend innoveren op oud-deelnemers van een R&D-groep is onduidelijk. Het onderzoek van Van Veen, Zwart, Meirink en Verloop (2010) suggereren om verder onderzoek uit te voeren naar de beoogde persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling in relatie met het leren van de leraren. Daarnaast bevelen Van Veen et al. (2010) aan om onderzoek uit te voeren naar de interventie (in huidig onderzoek is dit de R&D-groep) in combinatie met de ontwikkeling van de deelnemers. De voorliggende studie onderzoekt daarom in hoeverre onderzoekend innoveren impact heeft op persoonlijke professionele ontwikkeling en de schoolontwikkeling van de respondenten binnen een R&D-groep. Het doel van het onderzoek is meer zicht krijgen op de impact van onderzoekend innoveren binnen R&D-groepen op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling.

Daarbij kan voorliggend onderzoek inzicht geven in de ervaringen van respondenten binnen een R&D-groep na het afronden van de R&D-groep.

2. What is the study's objective/central question?:

In hoeverre heeft het doen van praktijkonderzoek binnen R&D-groepen impact, uitgedrukt in omvang, tijd en aard, op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling?

3. What are the hypothesis/hypotheses and expectation(s)?:

Er wordt verwacht dat er een impact wordt ervaren bij oud-deelnemers aan R&D-groepen op de persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling

Design/procedure/invasiveness

4. What is the study's design and procedure? (500 words max.):

Een kwalitatieve casestudie (Baxter & Jack, 2008) werd gebruikt om de huidige onderzoeksvragen van deze studie te beantwoorden. Allereerst werd er bepaald wat de analyse- en case eenheid was. In de huidige studie bestond de analyse eenheid uit oud-deelnemers van R&D-groepen. De case van het onderzoek was het verkennen en beschrijven van de dimensies van impact op de oud-deelnemers. Uitspraken van oud-deelnemers werden gedaan over de dimensies van impact op persoonlijke professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling. Om zicht te krijgen op eventuele verschillen in onderzoek vaardigheden ten tijde van deelname aan de groep vulden respondenten stellingen (zie Bijlage 1) in. De stellingen konden bijdragen aan de mate waarop men impact zou kunnen ervaren.

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen is er gebruik gemaakt van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Een deel van één interview is gecodeerd door een medestudent aan de master Onderwijswetenschappen. Hierbij is gebruik gemaakt van de codeboom inclusief de nieuwe codes (zie Tabel 1). Middels deze vergelijking is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid, uitgedrukt in Cohens Kappa, en het percentage van overeenstemming gemeten. Cohens Kappa is zwak (0,08) bij een steekproef over een deel van een interview, het percentage overeenstemming is hoog (90%). De oorzaak hiervan kan zijn dat

beide gebruikers verschillende kleine secties van een citaat hebben gecodeerd. De procentuele overeenkomst tussen de gebruikers is dan hoog, echter blijft de Cohens Kappa laag.

5.

- a. Which measurement instruments, stimuli and/or manipulations will be used?⁴:

Interviews

NVivo 12

Phases of coding (open, axiaal, selectief)

- b. What does the study's burden on the participants comprise in terms of time, frequency and strain/efforts?:

The participants have to make time next to their fulltime or parttime job. They won't have to travel because I will go to them.

- c. Will the participants be subjected to interventions or a certain manner of conduct that cannot be considered as part of a normal lifestyle?:

No

- d. Will unobtrusive methods be used (e.g. data collection of uninformed subjects by means of observations or video recordings)?:

No

- e. Will the study involve any deception? If so, will there be an adequate debriefing and will the deception hold any potential risks?:

No

6. Will the participants be tested beforehand as to their health condition or according to certain disorders? Are there any inclusion and/or exclusion criteria or specific conditions to be met in order for a participant to take part in this study?:

⁴ Examples: invasive questionnaires; interviews; physical/psychological examination, inducing stress, pressure to overstep important standards and values; inducing false memories; exposure to aversive materials like a unpleasant film, video clip, photos or electrical stimulus; long-term of very frequent questioning; ambulatory measurements, participation in an intervention, evoking unpleasant psychological or physical symptoms in an experiment, denial, diet, blood sampling, fMRI, TMS, ECG, administering stimuli, showing pictures, etc. In case of the use of a device (apparatus) or administration of a substance, please enclose the CE marking brochure for the relevant apparatus or substance, if possible.

No

7. Risks for the participants

- a. Which risks does the study hold for its participants?: None
- b. To what extent are the risks and objections limited? Are the risks run by the participants similar to those in daily life?:

8. How does the burden on the participants compare to the study's potential scientific contribution (theory formation, practical usability)?:

Aan de participanten wordt een uur van hun tijd gevraagd, deze tijd is nodig voor het afnemen van een interview.

Er is een praktische relevantie voor. Het onderzoek draagt bij aan het meten van impact van praktijkonderzoek. Voor het Marnix Innovatiecentrum is het interessant om te zien wat er met een onderzoek gebeurt en of er een impact is. De theorie benoemt dat veel onderzoek naar impact is gedaan binnen hoger onderwijs. Binnen het basisonderwijs is de er minder onderzoek naar gedaan.

9. Will a method be used that may, by coincidence, lead to a finding of which the participant should be informed?⁵ If so, what actions will be taken in the case of a coincidental finding?:

Alle participanten vullen een toestemmingsformulier in. De uitkomsten zullen enkel voor de thesis gebruikt worden. Als de resultaten voor een ander doeleind worden gebruikt zullen alle

⁵ For instance: dementia, dyslexia, giftedness, depression, extremely low heartbeat in an ECG, etc. If coincidental findings may be found, this should be included in the informed consent, including a description of the actions that will be taken in such an event.

respondenten geïnformeerd worden. De respondenten kunnen dan wel/geen toestemming geven.

Analysis/power

10. How will the researchers analyse the data? Which statistical analyses will be used?:

The data will be analysed with the grounded theory and a cross case analysis. To secure the validity, members checks will be done. An other student will be asked to code the interviews so the interrater reliability will be measured.

11. What is the number of participants? Provide a power analysis and/or motivation for the number of participants. The current convention is a power of 0.80. If the study deviates from this power, the FERB would like you to justify why this is necessary:

N=10. Oud-deelnemers aan R&D-groepen welke het gehele traject hebben doorlopen en afgerond.

C. PARTICIPANTS, RECRUITMENT AND INFORMED CONSENT PROCEDURE

1. The nature of the research population (please tick):

1. **General population without complaints/symptoms**
2. General population with complaints/symptoms
3. Patients or population with a diagnosis (please state the diagnosis)

2. Age category of the participants (please tick):

- **18 years or older**
- 16-17 years
- 13-15 years
- 12 years or younger

2. Does the study require a specific target group? If so, justify why the study cannot be conducted without the participation of this group (e.g. minors):

Ja, de studie vraagt om participanten uit R&D-groepen. Zonder de deelname van deze participanten uit deze groepen kan niet het juiste worden onderzocht.

4. Recruitment of participants -

a. How will the participants be recruited? :

Via e-mail en telefonisch contact.

b. How much time will the prospective participants have to decide as to whether they will indeed participate in the study? :

De participanten zullen na informeren vier dagen de tijd hebben om een beslissing te maken.

5. Does the study involve informed consent or mutual consent? Clarify the design of the consent procedure (who gives permission, when and how). Does the study involve active consent or passive consent? If no informed consent will be sought, please clarify the reason:

Er wordt gebruik gemaakt van een toestemmingsformulier.

6. Are the participants fully free to participate and terminate their participation whenever they want and without stating their grounds for doing so?:

Ja.

7. Will the participants be in a dependent relationship with the researcher?:

Nee.

8. Compensation

- a. Will the participants be compensated for their efforts? If so, what is included in this recompense (financial reimbursement, travelling expenses, otherwise). What is the amount?

Nee

- b. Will this compensation depend on certain conditions, such as the completion of the study?

Nee

D. PRIVACY AND INFORMATION

1.

- a. Will the study adhere to the requirements for anonymity and privacy, as referred to in the Faculty Protocol for Data Storage⁶?:
- anonymous processing and confidential storage of data (i.e. storage of raw data separate from identifiable data): **yes/no**
 - the participants' rights to inspect their own data: **yes/no**
 - access to the data for all the researchers involved in the project: **yes/no**

If not, please clarify.

- b. Has a Data Management Plan been designed? Ja, volgens de richtlijnen van de Universiteit Utrecht.

2.

- a. Will the participant be offered the opportunity to receive the results (whether or not at the group level)?:

Ja

- b. Will the results of the study be fed back to persons other than the participants (e.g. teachers, parents)?:

Ja

If so, will this feedback be provided at the group or at the individual level?

Op individueel niveau.

3.

- a. Will the data be stored on the faculty's data server?: **yes/no**
- b. Will the data that can be traced back to the individual be stored separately on the other faculty server available for this specific purpose?: Ja, op de /UU-schijf

If not, please clarify where will the data be stored instead?:

⁶ This can be found on the Intranet: <https://intranet.uu.nl/wetenschappelijke-integriteit-facultair-protocol-dataopslag>

E. ADDITIONAL INFORMATION

Optional.

F. FORMS TO BE ENCLOSED (CHECKLIST)

- Text (advert) for the recruitment of participants → niet van toepassing
- Information letter for participant
- Informed consent form for participants
- Written or oral feedback information (debriefing text)
- (Descriptions of) questionnaires
- (Descriptions of) measurement instruments/stimuli/manipulations
- Literature/references

Signature(s):⁷

Date and place: 30-8-2019, Utrecht

Name, position:

Esther van Zandwijk

⁷ The senior researcher (holding at least a doctoral degree) should sign here.